

XҒТАР 06.73.55

Ж.М. Бұлақбай, М.Х. Бекова

*Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: bulakbay_zhannat@mail.ru, manarabekova@mail.ru)*

«Банк ВТБ (Қазақстан)» акционерлік қоғамы еншілес ұйымының қаржылық жағдайын талдау және төлемқабілеттілігін бағалау

Андапта. Мақалада коммерциялық банктердің қаржылық тұрақтылығына әсер ететін негізгі көрсеткіштер анықталған. Банктің қаржылық тұрақтылығының мәні несиелік ұйымның әртүрлі сыртқы және ішкі теріс экономикалық факторларға қарсы тұра алатын «иммунитет» күші ретінде қарастыру болып табылады. Коммерциялық банктердің тұрақтылығы мен сенімділігі негізінде оның төлемқабілеттілігі және өтімділігі жатады деп саналады. Несиелік ұйымның төлемқабілеттілігі едәуір дәрежеде оның активтері мен пассивтерінің теңгерімділігімен және белгілі бір дәрежеде орналастырылған активтер мен тартылған пассивтердің мерзімдерінің сәйкес болуымен айқындалады. Осылайша, банктің активтері мен міндеттемелерінің жағдайы, активтерінің өтімділік жағдайы, ресурстық базасының тұрақты болуы, ақша қаражаттарын тарту қабілеті банктің төлемқабілеттілігіне әсер ететін факторлар болып табылады.

Түйін сөздер: қаржылық талдау, банктің сенімділігі, төлемқабілеттілігі, қаржылық тұрақтылық, өтімділік, активтер, міндеттемелер, несие.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2079-620X-2019-2-97-104>

ВТБ тобы – негізгі акционері Ресей Федерациясының мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі федералдық агенттігі болып табылатын халықаралық қаржылық топ. Бас ұйымы – «ВТБ банкі» болып табылады. «ВТБ банкі» (жария акционерлік қоғам) – Ресейдің ірі банктерінің бірі. Оның құрамына отыздан астам банктер мен қаржылық ұйымдары: «Банк ВТБ (Украина)», «ВТБ Беларусь (Беларусь)», «ВРБ Мәскеу», «Мосводоканалбанк», «Мәскеу Банкі», «Еврофинанс Моснарбанк», «ТрансКредитБанк», «ВТБ 24», «Лето Банк», «Банк Солтүстік-Батыс ВТБ», сонымен қатар Қазақстан, Армения, Әзірбайжан, Грузия, Франция, Германия, Австрия, Кипр және т.б. мемлекеттеріндегі резидент емес ұйымдар кіреді [1].

«ВТБ банкі (Қазақстан)» 2008 жылы 19 қыркүйекте Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған. 2009 жылдың 22 мамырында Қазақстан Республикасының аумағында банктік қызметті жүзеге асыруға ҚР Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінен алынған № 1.1.259 лицензиясы негізінде жұмыс жасайды. 2009 жылы 1 шілдеде «Банк ВТБ (Қазақстан)» республикамызда өз операциялық қызметін атқаруды бастады. «Банк ВТБ (Қазақстан)» отандық нарықта 10 жылдан астам уақыт жұмыс жасауды және еліміздегі коммерциялық банктері арасында активтерінің көлемі бойынша 23-шы орынға ие. Бүгінгі күні Банктің Қазақстан бойынша 17 филиалы және 35 құрылымдық бөлімшелері бар. Банк ВТБ (Қазақстан) еншілес ұйымының бас офисі Алматы қаласында орналасқан. Банктің жалғыз акционері – ААҚ «Банк ВТБ» (Ресей) банктің

100% жай акцияларының иегері [2].

Әрбір банктің қаржылық жағдайы оның қаржылық және шаруашылық қызметін, активтер мен пассивтерін басқару тиімділігін айқындап көрсетеді.

Банктің қаржылық жағдайын талдау келесі көрсеткіштерді анықтау мақсатында жүргізіледі:

- ұйымның ағымдық және болжанатын болашақ қаржылық жағдайын бағалау;
- ұйымның қаржылық қамтамасыз етілу жағдайы және оның даму перспективаларын анықтау;
- капиталдар нарығындағы банктің алатын орнын анықтау;

Қаржылық талдау балансты, кірістер мен шығыстар есептерін, капитал жеткіліктілігі деңгейін, несиелік тәуекелдерді және нарықтық тәуекелдерді құрылымдық талдау сияқты көрсеткіштерден тұрады [3].

Коммерциялық банктің қаржылық тұрақтылығына мынадай анықтама беруге болады: банктің кез келген уақытта қажетті өтімділік деңгейі мен меншікті капитал жеткіліктілігіне ие бола отырып, өзінің негізгі қызмет шарттарын (пайда, капитал) бір мезгілде сақтауға, сондай-ақ клиенттердің ақша қаражатын шоғырландырудың және оларды несиелерге де, басқа да жұмыс істейтін активтерге орналастырудың негізгі қызметтерін орындауға, сондай-ақ клиенттердің есеп айырысуы бойынша міндеттемелерді орындауға қабілетті болуы [4].

Қазіргі уақытта экономикадағы тәуекелдер көлемінің өсуі жағдайында банк секторының қауіпке ұшырау тәуекелі де жоғары болып табылады. Бұл тезис банк бизнесінің жаһандануы және бір банктің экономиканың әртүрлі салаларына қатысуы себебінен неғұрлым өзекті болып келеді. Сонымен қатар, әлемдік жаһандану үдерісінде, ұлттық экономикалардың арасындағы шекаралар жойылуда, бұл оң және теріс сипаттағы тізбекті реакция тудыруы мүмкін бүкіл әлемдік экономиканың ішінде өзара тәуелділікті қалыптастырады. Ал бұл өз кезегінде, банк қызметін басқаруды одан әрі күрделендіріп, банктің қаржылық жағдайын бағалаудың маңыздылығын одан әрі арттырады. Банктің қаржылық жағдайын талдау нәтижелері Банк ісі саласында басқарушылық шешімдер қабылдау үшін негіз болып табылады және банк қызметінің барлық негізгі жақтарын көрсетуге тиіс: өтімділік жағдайын, активтер мен капиталдың сапасын, қызметтің тиімділігін, банк тәуекелдерін бағалау. Банк балансының динамикасын талдау (актив және пассив құрылымдарын талдау) банктің сенімділігі мен төлем қабілеттілігін, оның салымшылар мен қарыз берушілер алдында банктің өз міндеттемелерін уақытында және шығынсыз орындау қабілеттігін анықтайды. Алдымен, банктің активтері мен міндеттемелерінің өзгерістерін талдайтын болсақ, келесідей динамиканы байқауға болады. Банктер өтімділік жағдайын, яғни қаржылық және басқа да міндеттемелерін уақтылы және толық орындалуын қамтамасыз етілуін бақылау барысында жедел, ағымды және ұзақ мерзімді өтімділік нормативтері қабылданады. Олар банктің өтімділікті жоғалту тәуекелін реттеп отырады және активтер мен пассивтер қатынастары ретінде анықталады [5].

1 кесте

2016-2018 ж.ж. мерзімінде активтер мен міндеттемелер динамикасы, мың теңге

	2016 жыл	2017 жыл		2018 жыл	
		сомасы	өзгеріс %-бен	сомасы	өзгеріс %-бен
Жиынтық активтер	164 489 333	183 240 384	11,3%	153 031,751	-6%
Жиынтық міндеттемелер	143 628 757	168 741 424	17%	136 708,676	-4,8%
Ескерту: Банктің қаржылық есептілігі негізінде құрылған [5]					

Жалпы, банк активтері 2017 жылы 183 240 384 мың теңге сомасына тең болған, бұл 2016 жылдағы активтер көлеміне 11,3 % өсім көрсеткен. Дегенмен, 2018 жылғы активтер көлемі өз кезегінде алдыңғы 2016 жылы активтердің жалпы сомасына қарағанда 6% түсім көрсетті. Банк жүйесіндегі барлық коммерциялық банктерін қарастырғанда, 2018 жылы активтердің ең үлкен көлемі Халық банкіне тиесілі болған. 2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша «Халық банкі» АҚ активтері шамамен 8,67 триллион теңгені құрады, бұл 2018 жылдың басында Халық Банкінің және Казкоммерц банктің активтерінің жалпы көлемінен 1,8%-ға артық. Активтердің көлемі бойынша жалпы банктер санында екінші орын Сбербанкке тиесілі. 2019 жылдың басындағы жағдай бойынша ұйымның активтері 1,89 трлн теңгеге жетіп, екінші деңгейлі банктердің жиынтық активтерінің 7,5% -ына жетті. 2018 жылы төрт банкте өз активтер көлемі қысқарды. «Цеснабанк» активтері 442 млрд. теңгеге дейін, 1,71 трлн. теңгеге дейін, «АзияКредит Банкіне» - 43,7 млрд. теңгеге қысқарып, 118,24 млрд. теңгеге дейін жеті, «Bank RBK» - 4,2 млрд. теңгеге дейін қысқарып, 590,1 млрд. Қазақстандағы «Пәкістан Ұлттық Банкі» - 280,56 млн. теңгеден 4,76 млрд. теңгеге дейін жетті. Өсу көрсеткішін 2018 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда 8,3% құрады. Сонымен қатар, банк міндеттемелері 2018 жылы 2016 жылға қарағанда 4,8%-ға азайған.

Коммерциялық банк балансының құрылымын зерттеуді қаражат көздерін сипаттайтын пассивтен бастаған жөн, өйткені дәл осы пассивті операциялар едәуір дәрежеде банк ресурстарын пайдалану шарттарын, нысандарын және бағыттарын, яғни активтердің құрамы мен құрылымын алдын ала анықтайды. Бұл ретте пассивті операциялар тарихи тұрғыдан активті операцияларға қатысты бастапқы және айқындаушы рөл атқарғанын атап өткен жөн, өйткені активті операцияларды жүзеге асыру үшін қажетті шарт пассивте көрсетілген банк қаражатының жеткіліктілігі болып табылады. Банк балансының пассивтеріне динамикасын талдауды келесі кестеден көруге болады. (2-кесте).

2 кесте

Банк пассивтері құрылымының өзгерісі (пайызбен), мың.теңге

Міндеттемелер	2016жыл	2017 жыл	өзгеріс %-бен	2018 жыл	өзгеріс %-бен
Банктердің корреспонденттік шоттары және салымдары	5 708 048	43 508 885	662,2	17 912 141	213,8
Клиенттердің корреспонденттік шоттары және салымдары	104 937 199	90 482 343	-13,7	82 949 837	-20,9
Шығарылған қарыздық құнды қағаздар	18 867 470	19 357 545	2,5	19 878 909	5,3
Реттелген қарыз	11 538 590	13 623 698	18	14 476 889	25,4
Резервтер	251 446	12 067	-95	19 695	-92,11
Басқа міндеттемелер	2 326 004	1 756 877	-24,4	1 471 205	-36,7
Барлық міндеттемелер	143 628 757	168 741 424	17,4	136 708 676	-4,8
Жиынтық капитал	20 860 576	14 489 960	-30,5	27 357 000	31,1
Ескерту: Банктің қаржылық есептілігі негізінде құрылған [5]					

Қарастырылған 2-кестеде көрсетілген мәліметтер бойынша банктің 2016 жылғы шығынды қызметінің салдары нәтижелерін көруге болады. Жинақталған дефициттің артуына байланысты банктің жиынтық пассивтер көлемі 2017 жылы 2016 жылға қарағанда 17%-ға өскен, дегенмен 2018 жылы 4,8%-ға төмендегенін көреміз. Жиынтық капитал көлемі 2017 жылы 2016 жылмен салыстырғанда 30,5 %-ға азайған болса, 2018 жылы 31,1%

өсім көрсеткен. Яғни, 2018 жылы орын алған өзгерістер нәтижесінде көрсеткіштердің банктің қаржылық жағдайының біртіндеп тұрақталғанын байқауға болады. Өсім банктің жиынтық капитал, резервтер және шығарылған қарыздық құнды қағаздар көрсеткіштерінің жоғарылауынан есебінен болған.

Несиелік портфельді ұлғайту бойынша коммерциялық банктер арасында көшбасшы Қазақстанның Халық Банкі болды, портфельдің өсімі бір жылда 1,3 трлн. теңге (49,2%), Kaspi Bank - 211,5 млрд. теңгеге (22,5%), Қазақстанның ТұрғынҮйҚұрылысЖинақ Банкіне - 205, 3 млрд. теңге (44,1%) құрады.

Банктің жарғылық капиталы банктің заңды тұлға ретінде қызмет атқаруының негізгі экономикалық негізі және шарты болып табылып, оның минималды көлемі Қазақстан Республикасының заң актілерімен реттеледі. 2018 жылы банктің жарғылық капиталы көлемі 29,9 млрд.теңгені құраған, бұл 2017 жылға қарағанда шамамен 0,9%-ға және 2016 жылмен салыстырғанда 4,9%-ға жоғары.

Банктің активті және пассивті операциялары бір бірімен үнемі тығыз байланыста болады. Сонымен қатар, активті және пассивті операциялар арасындағы байланыс көпқырлы сипатта болады. Әдетте, ресурстар құны өсетін болса, бұл маржа көлемінің азаюына және табыстың кемуіне алып келеді. Сондықтан, көптеген банктер капитал салымын жасаудың басқа да тиімді салаларын іздеуге мәжбүр болады. Сол үшін банктер активті және пассивті операциялардың нақты координациясын анықтауы қажет. Банк активтерінде ең жоғарғы үлес «Тұтынушыларға ұсынылатын қарыздар» бөліміне тиесілі. Портфель құрамының көп бөлігін коммерциялық несиелеу алады.

3 кесте

Банк активтерінің құрылымдық жағдайы (пайызбен), мың.теңге

Активтер	2016 жыл	2017 жыл	%	2018 жыл	%
Ақша қаражаттары, олардың баламалары	49 892 441	41 362 254	-17	43 372 860	-13
Саудалық бағалы қағаздар	2 796	69 753 016		22 547 605	
Басқа банктердегі салымдары	577 587	572 329	-0,9	5 489 775	850,
Клиенттерге ұсынылатын несиелер	92 734 701	63 238 078	-31,8	72 517 630	-21,8
Инвестициялық құнды қағаздар, оның ішінде:					
- Сатуға арналған қолда бары	6 483 525	-		577 362	-91
- Өтеу мерзіміне дейін ұсталынып қалатын инвестициялар	565 314	653 228	15,5	-	
Туынды қаржы құралдары	7 539 881	18 998	-99,7	53 415	-99
Негізгі құралдар	3 184 647	3 056 607	-4,02	2 694 405	-15
Материалдық емес активтер	1 082 647	1 134 970	4,8	2 694 405	148
Ағымдағы КТС активтер	142 156	74 834	-47,3	-	
Кейінге қалдырылатын КТС бойынша активтер	934 606	2 179 372	133	2 192 415	134
Басқа активтер	125795	1 196 698	851	1 871 021	1387
Барлық активтер	164 489 333	183 240 384	11,3	153 031 751	-6,9
Ескерту: Кесте банктің қаржылық есептіліктері негізінде автормен құрылған [5]					

2018 жылдың бірінші тоқсанында қаржы мекемесінің несиелік қоржыны 7,2 млрд теңгеге (+10%) 79,7 млрд теңгеге дейін өсті. Атап айтқанда, корпоративтік клиенттерге қарыздар қоржыны 5,1 млрд теңгеге (52,6 млрд теңгеге дейін) ұлғайды, ал жеке тұлғаларға несиелік қоржыны 2,6 млрд теңгеге (36,7 млрд теңгеге дейін) өсті. «2017 жылы банктердің несиелік берешегін өтеуге немесе резервке алуға мүмкіндік берді. Бұдан басқа, проблемалық несиелерді есептен шығару жұмыстары жалғасуда, кепілдікті енгізу проблемалық кредиттерді жақсы несиелермен ауыстыруға мүмкіндік береді.» - деп хабарлады агенттік. «Банк ЦентрКредитпен» 90 күннен астам мерзімі өткен берешегі бар несиелердің төмендеуі банк ипотекалық тұрғын үй заемдары / ипотекалық несиелерді қайта қаржыландыру бағдарламасының белсенді қатысушысы болып табылады, деп банктің баспасөз қызметі хабарлады. Банк 2018 жылы 2,4 млрд теңге сомасындағы ипотекалық несиелерді қайта қаржыландырды, бұл Банкпен бірдей сомаға несиелік берешектерінің мөлшерін пайдалануға мүмкіндік берді, сондай-ақ «қаржы институтының банк секторының қаржылық тұрақтылығын қолдау жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға қатысуы 90 күннен кешіктірмей қарыздар сомасын азайтуға мүмкіндік беретін проблемалық қарыз», - деп атап өтті қаржы институтының өкілдері. Жалпы алғанда, банктер несиелік портфельдерін нашар қарыздардан тазартуға тырысқанына қарамастан, NPL 90-нің үлесі салмақты болып табылатын ЕДБ бар болған. 2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша несиелік портфельіндегі «ұлы несиелердің» үлесін Қазақстандағы «Пәкістан Ұлттық Банкі», «Bank RBK», «AsiaCredit Bank» басқарады.

Сондай-ақ, банктің сауда бағалы қағаздары қоржынының 6,4 млрд теңгеге (+28%) 28,9 млрд теңгеге дейін өсуін атап өтуге болады, ол ҚР ҰБ қысқа мерзімді міндеттемелерінен тұрады. Осы орайда банк активтерінің құрылымындағы бағалы қағаздардың үлесі 15% - дан 21% - ға дейін артқан.

ҚР ҰБ мәліметтері бойынша, 2018 жылдың қаңтар-сәуір айларында төлем мерзімі өткен банк несиелері 9,0-ден 9,6 млрд теңгеге (несиелік қоржынының 10,6% - ы) аздаған өсім көрсетті. Осы кезеңде жұмыс істемейтін қарыздардың сомасы іс жүзінде өзгерген жоқ және 6,6 млрд теңгені (7,26%) құрады. ҚЕХС талаптарына сәйкес несиелік портфель бойынша қалыптастырылған провизиялар 5,7%-ға өсімді көрсетті және 9,3 млрд теңгені немесе NPL-нің 141%-ын құрайды.

Сонымен қатар, банк міндеттемелерінің азаюы негізінен банк шоттары мен клиенттердің салымдарын (-15,8 млрд теңге), сондай-ақ өзге де міндеттемелерді (-1,7 млрд теңге) қысқартумен байланысты. Сонымен қатар, несиелік мекемелерінің қаражаты 9,4%-ға, 17,9-дан 19,6 млрд теңгеге дейін өсті. Аталған өсім репо шарттары бойынша міндеттемелердің көбеюі (+1,3 млрд теңге) арқасында болды.

Қарыз берудің өсуі, бағалы қағаздарды сатып алу, банк шоттары мен клиенттердің салымдарының төмендеуі аясында Банктің ақша қаражаты 3,1 есе, 43,4-тен 14,0 млрд теңгеге дейін қысқарды. Операциялық қызметте ақшаны пайдалану 28,1 млрд теңгені құрады, онда көрсетілген көлемнің шамамен жартысы операциялық активтерде (қарыздар және сауда бағалы қағаздары) азаюға, ал екінші жартысы операциялық міндеттемелерде (банк шоттары және салымдар) азаюға әкеледі. Сонымен қатар, инвестициялық қызметте ақша қаражатын пайдалану 240,6 млн теңгені құрады, бұл негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алумен ұсынылған.

«Банк ВТБ (Қазақстан)» мен «KASE» сауда-саттығының белсенді қатысушысы болып табылатынын атап өткіміз келеді. 2018 жылғы қаңтар-сәуір қорытындысы бойынша банк барлық негізгі көрсеткіштер бойынша ең жоғары бағалаумен валюталық АСҚА (Swap) операциялары секторында абсолютті көшбасшылықты ұстап тұр.

2018 жылдың 01 сәуіріндегі жағдай бойынша «ҚР ҰБ банкі» пруденциалдық нормативтерге қатысты барлық белгіленген талаптарын орындайды. (4-кесте)

«Банк ВТБ (Қазақстан)» АҚ ЕҰ пруденциалдық нормативтерді орындауының жағдайы:

	01.01.2017	01.01.2017	01.04.2018
к1, норматив > 0.075	0,171	0,125	0,130
к2, норматив > 0.10	0,334	0,243	0,220
к3, норматив > 0.25	0,101	0,206	0,210
к 4, норматив > 0.30	3,251	1,535	1,170
к 4-1, норматив > 1,00	2,513	31,885	20,858
к 4-2, норматив > 0.90	1,974	3,403	7,937
Ескерту: [6] әдебиет көзінен алынған			

Банктің қаржылық жағдайын талдау бойынша мынадай қорытындыларға келдік: банк 2016 жыл қызметі нәтижесі залалды болғанымен, 2018 жыл есептіліктері бойынша банк қызметі нәтижесінің позитивті динамикасын байқауымызға болады. Қаржы мекемесінің несиелік қоржыны 7,2 млрд. теңгеге (+10%) 79,7 млрд. теңгеге дейін өсті. Атап айтқанда, корпоративтік клиенттерге қарыздар қоржыны 5,1 млрд. теңгеге (52,6 млрд. теңгеге дейін) ұлғайды, ал жеке тұлғаларға несиелік қоржыны 2,6 млрд. теңгеге (36,7 млрд. теңгеге дейін) өсті. Сондай-ақ, банктің сауда бағалы қағаздары қоржынының 6,4 млрд. теңгеге (+28%) 28,9 млрд. теңгеге дейін өсуін атап өтуге болады, ол ҚР ҰБ қысқа мерзімді міндеттемелерінен тұрады. Осы орайда банк активтерінің құрылымындағы бағалы қағаздардың үлесі 15%-дан 21%-ға дейін артты. Ұлттық банк мәліметтері бойынша мерзімі өткен несиелер 2018 жылдың 1 қаңтары жағдайына барлық несиелік портфель көлемінде 22,7% үлес алады. Бұл Ұлттық банктің мақсатты деңгейінен 10-15%-ға артық. Жалпы активтер құрамында ақша қаражаттары үлесі 2018 жыл 2016 жылға қарағанда 13%-ға төмендеген. Саудалық құнды қағаздар көлемінің 37,5%-ға жоғарылағанын белгілеу қажет. Сонымен, өтімді активтер үлесі 60%-ды алады [6].

2018 жылы 6 наурызда «S&P» рейтингтік агенттігі Банк ВТБ (Қазақстан) АҚ ЕҰ ұзақ мерзімді несиелік рейтингін «BB»-дан «BB+»-ға дейін көтерді және оның қысқа мерзімді рейтингін «B» деңгейінде растады. Рейтингтердің өзгеру болжамы — «Тұрақты». Қазақстандағы ВТБ банкінің рейтингтерінің жоғарылауы Банк ВТБ (ПАО) бас ұйымына қатысты және Ресей Федерациясының егеменді Үкіметінің несиелік портфель сапасының жақсаруымен де байланысты [7]. Бұл ретте «тұрақты» болжам S&P талдаушыларының топтың пайдалылығын күтіліп отырған қалпына келтіру Банктің капиталдандыру көрсеткіштеріне қысымды төмендету үшін жеткілікті болады деген пікірін көрсетеді.

2015-2016 жылғы дағдарыс нәтижесі салдары шығынды қызметке алып келгенімен, 2017-2018 ж.ж. банк есептемелеріне сәйкес банктің қаржылық жағдайы біртіндеп түзеліп, тұрақталуда. Жасалған талдау нәтижесінде банктің қаржылық жағдайы салыстырмалы түрде бірқалыпты болып тұрғанын байқауға болады және болашақта аса қатты өзгерістер күтілмейді. Дегенмен, бөлек мекеменің өтімділігі мен төлемқабілеттілігі жалпы мемлекеттегі қаржылық жағдайға, яғни жалпы мемлекеттің қаржылық өтімділік деңгейіне байланысты екенін ұмытпаған жөн. Тәжірибе бойынша, банкті оның клиенттері өтімділігін басқару күрделілігіне емес, көбінесе төлемқабілеттілігіне қарап бағалайды.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Группа ВТБ [Электрон.ресурс]. – URL: <https://www.vtb.ru/o-banke/gruppa-vtb/> (Қарастырылған күні: 28.02.2019)
- 2 «Банк ВТБ (Қазақстан)» туралы [Электрон.ресурс]. – URL: <https://kz.vtb-bank.kz/about/>

(Қарастырылған күні: 28.02.2019)

3 Маширова Т. Н. Банк менеджменті: (оқу құралы) / - Алматы: Эверо, 2016. – 115б.

4 Можанова И. И., Антонюк О. А. Финансовая устойчивость коммерческих банков и нефинансовых организаций: теоретический и практический аспекты // Банковское дело. – 2014. – № 4 (580) . – 39 б.

5 «Банк ВТБ (Қазақстан)» қаржылық құжаттары [Электрон.ресурс]. –URL: <https://www.vtb-bank.kz/about/finansovye-dokumenty/> (Қарастырылған күні: 05.03.2019)

6 Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы //Дочерний Банк ВТБ показывает рост кредитного портфеля и портфеля ценных бумаг [Электрон.ресурс]. – URL: <http://afk.kz/ru/analytics/emitentyi-kase/db-vtb-rost-ssydnicy-i-czennyix-bumag.html> (Қарастырылған күні: 05.03.2019)

7 «Банк ВТБ (Қазақстан)» қаржылық көрсеткіштері [Электрон.ресурс]. –URL: <http://kase.kz/ru/issuers/BVTB/> (Қарастырылған күні: 05.03.2019)

Ж.М. Бұлақбай, М.Х. Бекова

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан

Анализ финансового состояния и оценка платежеспособности дочерней организации акционерного общества «Банк ВТБ (Казахстан)»

Аннотация. В статье определены основные показатели, влияющие на финансовую устойчивость коммерческих банков. Сущность финансовой устойчивости банка заключается в его рассмотрении как «иммунитета», способного противостоять различным внешним и внутренним негативным экономическим факторам. Считается что платежеспособность является основным показателем устойчивости и надежности коммерческих банков. Платежеспособность кредитной организации в значительной степени определяется сбалансированностью ее активов и пассивов и в определенной степени соответствием сроков размещенных активов и привлеченных пассивов. Таким образом, факторами влияющими на платежеспособность банка, являются состояние активов и пассивов банка, состояние ликвидности активов, стабильная ресурсная база, а также способность привлечения сторонних денежных средств.

Ключевые слова: финансовый анализ, надежность банка, платежеспособность, финансовая устойчивость, ликвидность, активы, обязательства, кредит.

Zh.M. Bulakbay, M.Kh.Bekova

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

Financial analysis and assessment of solvency of subsidiary of joint stock company «Bank VTB (Kazakhstan)»

Abstract. The article defines the main indicators affecting the financial stability of commercial banks. The essence of the financial stability of the Bank is its consideration as «immunity» – ability to withstand various external and internal negative economic factors. Solvency is the main indicator of the stability and reliability of commercial banks. The solvency of a credit institution is determined by the balance of its assets and liabilities and by the timing of the assets placed and the liabilities raised. Thus, the factors affecting the solvency of the Bank are the state of assets and liabilities of the Bank, the liquidity of assets, a stable resource base, as well as the ability to attract third-party funds.

Keywords: financial analysis, bank reliability, solvency, financial stability, liquidity, assets, liabilities, credit.

References

- 1 Group VTB [About Group VTB] [Electronic resours]. Available at: <https://www.vtb.ru/o-banke/gruppa-vtb/> (Accessed: 28.02.2019)
- 2 Bank VTB (Kazakhstan) turaly [About Bank VTB (Kazakhstan)] [Electr.resours]. – Available at: <https://kz.vtb-bank.kz/about/> (Accessed: 28.02.2019)
- 3 Mashirova T.N. Bank menedzhmenty: (oku kuraly) [Mashirova T.N. Bank management: (study guide)] / - Almaty: Evero.2016. – 115 b.
- 4 Mozhanova I.I., Antonyuk O.A., Finansovaya ustoichivost' kommercheskih bankov i nefinansovyh organizacii: teoriticheskii i prakticheskie aspekty // Bankovskoe delo. [Mozhanova I. I., Antonyuk O. A. Financial stability of commercial banks and non-financial organizations: theoretical and practical aspects // Banking] – 2014. – № 4 (580) . – 39 b.
- 5 Bank VTB (Kazakhstan) karczhylyk kuzhattary [Financial documents of Bank VTB (Kazakhstan)] [Electr.resours]. – Available at: <https://www.vtb-bank.kz/about/finansovye-dokumenty/> (Accessed: 05.03.2019)
- 6 Kazakhstan karczhygerler kayimdastygy // Dochernii bank VTB pokazyvaet rost kreditnogo portfelya i portfelya cennyh bumag [Association of financiers of kazakhstan// VTB Subsidiary Bank shows growth of loan portfolio and securities portfolio] [Electr.resours].– Available at: <http://afk.kz/ru/analytics/emitentyi-kase/db-vtb-rost-ssydnicy-i-czennyix-bumag.html> (Accessed: 05.03.2019)
- 7 Bank VTB (Kazakhstan) karczhylyk korsetkishteri [Financial indicators of Bank VTB (Kazakhstan)] [Electr.resours] Available at: <http://kase.kz/ru/issuers/BVTB/> (Accessed: 05.03.2019)

Авторлар туралы мәлімет:

Бұлақбай Ж.М. – экономика ғылымдарының кандидаты, «Қаржы» кафедрасының доценті, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан.

Бекова М.Х. – магистрант, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан.

Bulakbay Zh.M. – Candidate of Economic Sciences, Assoc. Professor of the «Finance» Department, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan.

Bekova M.Kh. – Master degree Student, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan.